

คุณค่าของข่าวผลงานของนักศึกษานิเทศศาสตร์
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี บนเว็บไซต์เดอะลาวเดอร์
The Newsworthiness Produced by Ubon Ratchathani
University's Communication Arts Students
on The Louder Website

ธีระพล อันมัย¹ และมัธยา ธานี²

Teerapon Anmai and Matthaya Thanee

Received: September 27, 2024/ Revised: November 22, 2024/ Accepted: December 5, 2024

บทคัดย่อ

บทความนี้มีประเด็นถกเถียงทางวิชาการที่สำคัญคือ การเขียนข่าวของนักศึกษานิเทศศาสตร์บนเว็บไซต์เดอะลาวเดอร์สะท้อนความก้ำกึ่งระหว่างคุณค่าของข่าวที่มีความสำคัญและความน่าสนใจ อย่างไรก็ตาม ข่าวบางข่าวก็ไม่สะท้อนความความสมดุลระหว่างความสำคัญและน่าสนใจเสมอไป งานนี้ศึกษาจากผลงานข่าวและสารคดีจำนวน 30 เรื่องที่เผยแพร่บนเว็บไซต์ <https://thelouder.co> ผลิตโดยนักศึกษาและศิษย์เก่าที่เข้าร่วมโครงการ Journalism that builds bridges ซึ่งจัดโดยมูลนิธิเพื่อการศึกษาและสื่อภาคประชาชนอีสาน และผลงานทั้ง 30 เรื่อง แบ่งออกเป็น 6 ประเด็น คือ 1) ศิลปวัฒนธรรม บันเทิงและกีฬา 2) สังคมและการศึกษา 3) การเมือง 4) ประวัติศาสตร์ 5) สิ่งแวดล้อม และ 6) เพศสถานะ ผลการวิจัยพบว่า คุณค่าของข่าว (Newsworthiness) มีทั้งความสำคัญ และ ความน่าสนใจ โดยมีติของความสำคัญ (significance) นั้นมีทั้งประเด็นที่เกี่ยวข้องกับโครงการของรัฐ นโยบายของรัฐที่มีผลกระทบทั้งต่อปัจเจกบุคคล ชุมชนและสังคมในวงกว้าง ส่วนคุณค่าของข่าวในด้านความน่าสนใจ (interesting)

¹ อาจารย์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี (Lecturer, Faculty of Liberal Arts, Ubon Ratchathani University), Email: teerapon.a@ubu.ac.th

² อาจารย์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี (Lecturer, Faculty of Liberal Arts, Ubon Ratchathani University), Email: matttaya.t@ubu.ac.th

ผลการวิจัยพบว่า ผลงานทั้ง 30 เรื่องให้คุณค่าของข่าวด้านความใกล้ชิด ทั้งในเชิงกายภาพและความรู้สึก รองลงมา คือ ความใหม่สดของประเด็นหรือมุมมองต่อเรื่องที่นำเสนอ (22 เรื่อง) ตามมาด้วยเรื่องที่มีความขัดแย้งและความกระทบกระเทือน อย่างละ 13 เรื่อง รวมทั้งมีประเด็นเรื่องเพศ จำนวน 7 เรื่อง โดยมีทั้งในมิติทางเพศสถานะ เพศวิถี ผลงานทั้ง 30 เรื่องของนักศึกษาหลักสูตรนิเทศศาสตร์ไม่ได้นำเสนอคุณค่าความน่าสนใจในมิติความร่ำรวยหรือความสะเทือนใจอันเป็นปlussวิสัย ไม่เสนอความแปลก และความมีเงื่อนไขหรือความลึกลับซับซ้อนของเหตุการณ์

คำสำคัญ: คุณค่าของข่าว ความสำคัญ ความน่าสนใจ นักศึกษา thelouder.co

Abstract

The article's key academic argument is that news writing by communication arts students and published on the Louder website reflects an overlap between two elements of newsworthiness: interestingness and prominence. Some articles, however, do not reflect a good balance of these two elements. This research article is based on an examination of 30 news articles and feature stories published on the website <https://thelouder.co> by former and current communication arts students at Ubon Ratchathani University who had joined the project entitled Journalism that Builds Bridges, which was hosted by the Foundation for Isan Education and People's Media. These 30 articles were divided into 6 categories: 1) arts and culture, entertainment, and sports; 2) society and education; 3) politics; 4) history; 5) environment; and 6) gender. The findings show that these articles had both prominence and interestingness. In terms of prominence, themes were concerned with government projects and policies that have a broad impact on individuals, communities, and societies.

The analysis of newsworthiness in terms of interestingness shows that all 30 articles prioritized physical and emotional proximity to the readers. This is followed by timeliness or perspectives towards issues being reported (which

was found in 22 articles), and conflicts and their consequences (each of which was found in 13 articles). Seven articles addressed gender issues including gender identity and sexuality. Six articles featured issues related to prominence. It should be noted that all the 30 articles by these communication arts students did not focus on the following newsworthy elements: sensationalism based on human interests, oddity, suspense, or mystery.

Keywords: Newsworthiness, Significance, Interesting, students, thelouder.co

บทนำ

การรายงานข่าวสถานการณ์มีความสำคัญมากขึ้นในสังคมประชาธิปไตย เพราะประชาชนต้องรับทราบข่าวสารความเคลื่อนไหวทั้งทางการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ และสังคม เพื่อเป็นข้อมูลตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลและเป็นการเตรียมตัวในฐานะสมาชิกของสังคมที่ทุกคนมีส่วนเป็นเจ้าของประเทศร่วมกัน การรายงานข่าวประเภทสถานการณ์นอกจากจะเป็นการทำหน้าที่ในฐานะสุนัขเฝ้าบ้าน (watchdog) คอยเตือนคอยบอกกล่าวประชาชนแล้ว ยังทำหน้าที่ในส่วนของการรายงานข่าว ให้ความรู้การศึกษา ครอบคลุมรอบด้านในฐานะผู้พิทักษ์สังคมด้วย (Boonsiripunth, 1994)

บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัย เรื่อง “คุณค่าของข่าวในโครงการ journalism that builds bridges: กรณีศึกษา การรายงานข่าวของนักศึกษาสาขานิเทศศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี” ซึ่งผู้เขียนได้รับอนุมัติงบประมาณจากคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานีในปีงบประมาณ 2566 และดำเนินการวิจัยแล้วเสร็จในเดือนสิงหาคม 2567

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์คุณค่าของข่าวจากงานข่าวและสารคดีซึ่งผลิตโดยนักศึกษาและศิษย์เก่าของหลักสูตรนิเทศศาสตร์ (วิชาเอกวารสารศาสตร์) คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี (ต่อจากนี้จะใช้คำว่า ‘นิเทศศาสตร์ มอบ.’) ที่เข้าร่วมโครงการ Journalism that builds bridges ซึ่งเป็นโครงการที่จัดขึ้นโดยมูลนิธิเพื่อการศึกษาและสื่อภาคประชาชนอีสานเพื่อจัดอบรมนักข่าวพลเมืองจากเว็บไซต์ข่าวทั่วประเทศจำนวน 5 พื้นที่ คือ 1) ภาคเหนือ เว็บไซต์ <https://www.lannernews.com/> 2)

ภาคกลาง สำนักข่าว <https://prachatai.com/> 3) ภาคใต้ สำนักข่าว wartani <https://journalismbridges.com/region/wartani> และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 เว็บไซต์ คือ 4) เว็บไซต์ <https://theisaanrecord.co/> และ 5) <https://thelouder.co/> โดยเน้นการผลิตข่าวและสารคดีและร่วมกันสร้างเครือข่ายและผลงานข้ามภาคซึ่งดำเนินการระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2565 ถึงตุลาคม 2566 จากโครงการดังกล่าว มีนักศึกษาและศิษย์เก่านิเทศศาสตร์ ม.อุบลฯ มอบ. จำนวน 10 คนในนามของสำนักข่าว The Louder ได้เข้าร่วมการอบรมและทำข้อตกลงจะผลิตข่าวและสารคดีข่าวจำนวน 30 เรื่อง และเผยแพร่ทางเว็บไซต์ <https://thelouder.co/> ซึ่งเป็นพื้นที่รองรับผลงานของนักศึกษาตามเป้าหมายของโครงการและเผยแพร่ผลงานอื่น ๆ ของนักศึกษานิเทศศาสตร์ มอบ. ที่มีคุณค่าของข่าวสำคัญและน่าสนใจในสถานการณ์ขณะนั้น

คุณค่าของข่าว (Newsworthiness)

มาลี บุญศิริพันธ์ (Boonsiripunth, 1994) ได้ให้ข้อสรุปว่า คุณลักษณะสำคัญอย่างหนึ่งของข่าวคือ ความน่าสนใจและความสำคัญ ทั้ง 2 ประการนี้ ผู้สื่อข่าวพิจารณาบนพื้นฐานความต้องการและความรู้สึกของผู้อ่าน คือ ข่าวนั้นต้องน่าสนใจสำหรับผู้อ่าน มีความสำคัญต่อผู้อ่าน และต้องเป็นข้อเท็จจริงที่มีความสดทันสมัยสำหรับผู้อ่าน ข่าวที่มีคุณค่าสูงมักมีทั้งความสำคัญ (significance) และความน่าสนใจ (interesting) อยู่ในตัว

ความสำคัญ (significance) หมายถึง เหตุการณ์อะไรก็ตามที่เกิดขึ้นและมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ผลกระทบดังกล่าวจะมีผลในวงกว้าง โดยมากข่าวที่มีความสำคัญมักจะเป็นข่าวที่มีผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการปกครอง ผลกระทบนั้นอาจไม่เกิดขึ้นทันทีทันใด แต่อาจจะเกิดขึ้นในระยะยาว ต้องอาศัยเทคนิคการรายงานข่าวอย่างละเอียดรอบคอบเพื่อความเข้าใจในเรื่องราวนั้น ๆ

ความน่าสนใจ (interest) หมายถึง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วประชาชนสนใจใคร่รู้ อยากติดตาม ข่าวที่น่าสนใจคือข่าวที่ผู้อ่านมีความตั้งใจต้องการจะอ่านมากที่สุด หากพิจารณาองค์ประกอบของข่าว (news elements) ผู้อ่านจะสนใจพิเศษในประเด็นต่อไปนี้เป็นพิเศษ

1) ความสด (immediacy) หมายถึง ความรวดเร็วในการรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ให้ผู้อ่านได้ทราบอย่างทันทีทันควัน คือ นับจากระยะเวลาของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับการรายงานข่าว ความเป็นไปอย่างรวดเร็วยิ่งรายงานได้เร็วเท่าไร คุณค่าของความสดของข่าวก็มีมากขึ้น

2) ความใกล้ชิด (proximity) หมายถึง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นใกล้กับตัวผู้อ่าน ทั้งทางด้านระยะทาง เวลาและความคิด ถ้าใกล้มากจะมีคุณค่าทางข่าวสูงมากกว่าเหตุการณ์ที่เกิดไกลออกไป ความใกล้ชิดอาจเป็นความสัมพันธ์ใกล้ชิดทางจิตใจ สถานที่หรือบุคคลซึ่งมีความผูกพันทางใดทางหนึ่งกับผู้อ่าน

3) ความเด่น (prominence) ครอบคลุมถึงความเด่นของบุคคล สถานที่หรือเวลาของเหตุการณ์หรือบุคคลในเหตุการณ์ เช่น ช่วงเวลาของการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ช่วงเวลาของการโยกย้ายเปลี่ยนแปลงตำแหน่ง นายกรัฐมนตรีเดินทางไปต่างประเทศ นางสาวไทยเดินทางไปประกวดนางงามจักรวาล เป็นต้น เหตุการณ์ใดที่มีองค์ประกอบของความเด่นดังกล่าวมากก็มักได้รับความสนใจในคุณค่าเชิงข่าวสูง ได้รับการพิจารณาตัดสินใจให้ลงพิมพ์ก่อนเสมอ

4) ความผิดปกติ (unusualness) โดยธรรมชาติของมนุษย์แล้ว มักสนใจต่อสิ่งใดก็ตามที่แปลกหรือไม่เคยเห็นมาก่อน เช่น แม่คนหนึ่งให้กำเนิดลูกแฝด 8 คน หรือเด็กอายุ 5 ขวบสามารถคำนวณเลขหลักล้านได้ภายใน 5 วินาที เป็นเรื่องที่ไม่เกิดขึ้นบ่อยนัก คนจึงอยากรู้อยากเห็นมากกว่าเหตุการณ์ปกติ เหตุการณ์ประเภทนี้จะปรากฏบนหน้าหนังสือพิมพ์เป็นครั้งคราวแล้วแต่ว่าจะเกิดขึ้นเมื่อใด

5) ความเป็นปฏิกุณวิสัย (human interest) สิ่งที่เกิดขึ้นมีผลกระทบต่อมนุษย์ด้วยกันเองหรือเกิดกับสิ่งมีชีวิตในโลก องค์ประกอบข้อนี้เป็นเรื่องของความสัมพันธ์ทางอารมณ์ จิตใจ เกี่ยวกับความเป็นอยู่ของมนุษย์ทั่วไป เป็นเหตุการณ์ที่ทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกร่วมทางอารมณ์กับบุคคลในข่าวด้วย เช่น ความรู้สึกสะท้อนอารมณ์ เห็นใจ เข้าใจ สงสาร อยากร่วมส่วนร่วมช่วยเหลือ ถ้าเหตุการณ์ทำนองเดียวกันอาจเกิดกับตนเองแล้วควรทำอย่างไร หรือเป็นเหตุการณ์ที่อาจมีโอกาสดังกล่าวเกิดกับทุกคนได้ เช่น ข่าวแค้นองผู้หวโหยหรือชาวเด็กยากจนแต่สมองคืออยากเรียนต่อให้สูง แต่ไม่มีผู้อุปการะจนต้องฆ่าตัวตาย ข่าวแม่ฆ่าลูกเพราะความรัก ข่าวสัตว์เลี้ยงที่ถูกทอดทิ้ง เป็นต้น

6) ความขัดแย้ง (conflict) ข่าวจากหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่เกิดจากความขัดแย้งไม่ลงรอยกันระหว่างบุคคล 2 ฝ่าย เช่น ความขัดแย้งทางผลประโยชน์ ขัดแย้งทางอารมณ์ ขัดแย้งทางความคิดทางเพศ ความขัดแย้งมีคุณค่าทางข่าวสูง เพราะเป็นธรรมชาติของมนุษย์ อยากรู้ อยากทราบถึงสาเหตุของความขัดแย้ง กระหายจะติดตามถึงที่สุด

7) ความลึกลับซับซ้อน (suspense) เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วยังไม่สามารถคลี่คลายให้กระจ่างหรือยังไม่สามารถเสาะหาสาเหตุที่แท้จริงแล้ว มักกระตุ้นให้ผู้อ่านสงสัย

ใคร่ติดตามให้ถึงที่สุด ผู้สื่อข่าวต้องติดตามอย่างต่อเนื่องละเอียดลออและคลี่คลายเงื่อนไขจนกระจ่าง

8) ความกระทบกระเทือน (consequence) เป็นผลกระทบของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับมวลชน อาจเป็นผลกระทบทางความเป็นอยู่ การครองชีพหรือทางสังคม ผลกระทบกระเทือนนี้อาจเกิดโดยตรงหรือทางอ้อม

9) ความก้าวหน้า (progress) ถือเป็นองค์ประกอบข่าวที่สำคัญอย่างหนึ่งในการพิจารณาคุณค่าข่าวโดยเฉพาะการพัฒนาความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ เทคโนโลยีสมัยใหม่ ความเปลี่ยนแปลงของสังคม การศึกษา เป็นต้น ย่อมมีผลต่อความเป็นอยู่ของประชาชนทั้งสิ้น มนุษย์ย่อมมีความสนใจอยากเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ เพื่อนำมาปรับปรุงชีวิตให้ดีขึ้น ในหนังสือพิมพ์หลายฉบับจึงเปิดคอลัมน์วิทยาการก้าวหน้าขึ้น เพื่อรายงานความก้าวหน้าทางการแพทย์บ้าง การค้นพบ การวิจัย สิ่งประดิษฐ์ อุตสาหกรรมหรือเครื่องทุ่นแรงที่เป็นประโยชน์ต่ออาชีพสาขาต่าง ๆ เพราะความก้าวหน้าทางวิทยาการย่อมมีผลต่อความหวังใหม่ในชีวิตของประชาชนด้วย

10) เพศ (sex) ความสนใจในเพศตรงข้ามเป็นเรื่องธรรมดาของมนุษย์และสัตว์ จัดเป็นเรื่องที่ใกล้ชิดที่สุดกว่าได้ องค์ประกอบของข่าวข้อนี้ได้หมายถึงเฉพาะเรื่องระหว่างหญิงกับชายเท่านั้น แต่รวมถึงกิจกรรมต่าง ๆ ทางสังคม เช่น การต่อสู้เพื่อแก้กฎหมายที่เสียเปรียบของสตรี การเรียกร้องความเสมอภาคระหว่างหญิงกับชาย การเรียกร้องให้เป็นที่ยอมรับทางสังคม เป็นต้น

แนวคิดคุณค่าของข่าวจะเป็นเครื่องมือการวิเคราะห์คุณค่าของข่าวและสารคดีจำนวน 30 เรื่อง ที่ผลิตโดยนักศึกษาและศิษย์เก่าวิชาเอกวารสารศาสตร์ สาขานิตยศาสตร์ มอบ. ที่เข้าร่วมโครงการ Journalism that builds bridges ซึ่งผลการวิเคราะห์ดังกล่าวจะนำไปสู่การปรับปรุงเนื้อหาการเรียนการสอนในหลักสูตรนิตยศาสตร์ทั้งวิชาการรายงานข่าวเบื้องต้น การวิเคราะห์ข่าวและสถานการณ์ปัจจุบัน และการเขียนข่าวและสารคดี

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Yamthap (2021) วิจัย เรื่อง “คุณค่าข่าวในวารสารศาสตร์ดิจิทัลศตวรรษที่ 21” โดยการวิจัยเอกสาร นำข้อมูลที่ได้มาประมวลวิเคราะห์เพื่อตอบคำถามสำคัญที่ว่า ความ เป็นข่าว การพิจารณาคุณค่าข่าว หรือ องค์ประกอบของข่าวเปลี่ยนไปอย่างไรในยุคสื่อข่าว ดิจิทัลศตวรรษที่ 21 ทั้งนี้ วัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาแนวทางการทำงานใหม่ ๆ ติดตาม

ความก้าวหน้าและสถานการณ์การทำข่าว การพิจารณาคุณค่าข่าวและองค์ประกอบของข่าวให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง และ 2) เพื่อแสวงหาความรู้ด้านวารสารศาสตร์ในการพัฒนาสื่อการสอนสำหรับวารสารศาสตร์ในยุคดิจิทัล ผลการศึกษาพบ 2 ประเด็นสำคัญ คือ ประการแรก เกณฑ์การพิจารณาคุณค่าข่าวในยุคสมัยใหม่ยังทับซ้อนกับเกณฑ์การพิจารณาคุณค่าข่าวแบบดั้งเดิมอยู่มาก แต่สิ่งที่ถกเถียงกันอย่างกว้างขวางคือ ลักษณะเฉพาะของผู้รับสารและคุณลักษณะของสื่อข่าวดิจิทัล ซึ่งส่งผลอย่างสำคัญต่อ ‘กระบวนการได้มาซึ่งข่าว’ และคุณภาพของงานข่าว - ภาพประกอบ รวมทั้งการนำลักษณะการเขียนข่าวที่เหมาะสมกับยุคสมัยใหม่มาเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาคุณค่าข่าวด้วย ประการที่สอง ผู้ผลิตข่าวและองค์กรสื่อยังให้ความสำคัญกับ ‘เทคนิคเชิงการผลิต’ มาประกอบการพิจารณาคุณค่าข่าว เพื่อใช้จัดระบบและกำหนดว่าจะรายงานหรือสืบข่าวต่อไปอย่างไร เกณฑ์พิจารณาความเป็นข่าวและให้คุณค่าข่าวเช่นนี้ถูกมองว่าเป็นตัวขับเคลื่อนหลักในกระบวนการผลิตข่าวที่มีอิทธิพลต่อการคัดสรรข่าว ขยายเรื่องราวและกำหนดการทำงานในห้องข่าว อย่างไรก็ตาม เทคโนโลยีดิจิทัลที่เปลี่ยนไป ทำให้เกิดเงื่อนไขประกอบการพิจารณาใหม่ ๆ เช่น การเกิดกลุ่ม ‘เนื้อหาแบบผู้ใช้สร้างขึ้น’ (User-generated content- UGC) และการเกิดวารสารศาสตร์แบบมีส่วนร่วม (Participatory journalism) ประกอบกับอุปสรรคเรื่องการใช้ทรัพยากรและเวลาที่มีอย่างจำกัดมากขึ้น ตลอดจนอิทธิพลทางสังคม วัฒนธรรมและการเมืองที่มีต่อนักข่าวโดยตรง ได้กลายเป็นเงื่อนไขสำคัญในการพิจารณาว่าอะไรควรจะเป็นข่าวมากขึ้น ในภูมิทัศน์สื่อใหม่นี้ ความมีค่าเป็นข่าวจึงกลายเป็นสิ่งที่แปรผันเคลื่อนไหวได้ไม่อยู่นิ่ง สิ่งสำคัญในปัจจุบัน คือ ผู้ที่พิจารณาคัดเลือกข่าวเพื่อนำเสนอข่าวควรให้ความสำคัญกับบริบทใหม่ดังกล่าว ใช้ประโยชน์จากเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในการเพิ่มคุณค่าข่าวและเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงและเผยแพร่ข่าว ให้เป็นการเพิ่มพูนศักยภาพความเป็นสื่อข่าวมืออาชีพไปด้วยพร้อม ๆ กัน

Sayprom (2020) วิจัย เรื่อง “คุณค่าข่าวที่มีผลต่อการคัดเลือกประเด็นข่าวจากสื่อสังคมออนไลน์” เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบหลักคุณค่าข่าวที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกประเด็นข่าว การตรวจสอบข้อมูลและรูปแบบการใช้ข้อมูลจากสื่อสังคมออนไลน์ที่สมควรเสนอเป็นข่าวในทัศนะของสื่อมวลชน และนักวิชาการด้านสื่อสารมวลชน โดยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 6 คน จากการเลือกแบบเจาะจง ผลการวิจัยพบว่า หลักคุณค่าข่าวที่มีผลต่อการคัดเลือกประเด็นข่าวจากสื่อสังคมออนไลน์ในทัศนะของสื่อมวลชน ได้แก่ 1) ความสนใจ 2) ความใกล้ชิด 3) ผลกระทบ 4) ความ

ขัดแย้ง และ 5) ความแปลก ส่วนทัศนะของนักวิชาการเห็นว่า ควรเน้นด้านผลกระทบของข้อมูลที่นำเสนอ และประโยชน์ต่อส่วนรวมและบุคคลเป็นสำคัญ การตรวจสอบข้อมูล ทั้งในทัศนะของสื่อมวลชนและนักวิชาการเห็นตรงกันใน 2 วิธี ได้แก่ 1) หาด้นทางผู้โพสต์ และ 2) ตรวจสอบจากแหล่งอื่น โดยสื่อมวลชนตรวจสอบจากความคิดเห็นเพิ่มเติม ส่วนนักวิชาการเสนอให้มีระบบการได้มาซึ่งข้อมูลจากสื่อสังคมออนไลน์ ด้วยวิธีคร่าวด์ขอซึ่งรูปแบบการใช้ข้อมูลจากสื่อสังคมออนไลน์ ในทัศนะของสื่อมวลชน มี 3 ลักษณะ ได้แก่ 1) เสนอเป็นข่าวเหตุการณ์โดยไม่ต้อยอต 2) ใช้เป็นแหล่งข่าวปฐมภูมิ และ 3) ใช้ประกอบการนำเสนอ ส่วนทัศนะของนักวิชาการพบว่า ควรใช้เป็นแหล่งข่าวปฐมภูมิและประกอบการนำเสนอ โดยต้องสะท้อนปัญหาและนำไปสู่การแก้ปัญหา ผลการวิจัยนี้จะนำไปสู่แนวทางการพัฒนาคุณภาพเนื้อหาข่าวของรายการข่าวโทรทัศน์ในยุคดิจิทัลต่อไป

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเอกสาร โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ผลงานของนักศึกษาและศิษย์เก่าสาขานิติศาสตร์ จำนวน 30 เรื่อง ด้วยแนวคิดคุณค่าของข่าว โดยรวบรวมข้อมูลจากเว็บไซต์ <https://thelouder.co/> ระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2565 – ตุลาคม 2566

ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์คุณค่าของข่าว 30 เรื่องทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพด้วยการบรรยายเชิงพรรณนา โดยประยุกต์ใช้แนวทาง 6 ขั้นตอนของเมาสทากาส (Moustakas, 1994 อ้างถึงใน สมศักดิ์ บุญสาธิต, 2546) ได้แก่ (1) การถอดความข้อมูล (Data Transcribing) ด้วยการอ่านและทำความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาข่าวทั้ง 30 เรื่อง (2) การจัดการข้อมูล (Data Managing) โดยบันทึกข้อมูลข่าวทั้ง 30 เรื่องตามแนวการวิเคราะห์คุณค่าของข่าว (3) การอ่านและการบันทึก (Reading and Memoing) อ่านทบทวนข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ และบันทึกข้อสังเกตเกี่ยวกับคุณค่าของข่าว (4) การอธิบาย (Describing) ใช้กรอบแนวคิดคุณค่าของข่าวของแต่ละข่าว (5) การจัดหมวดหมู่ข้อมูล (Classifying) จำแนกหมวดหมู่ของข่าวทั้งรูปแบบการนำเสนอ และเนื้อหาของข่าวตามแนวคิดคุณค่าของข่าว (6) การตีความหมายข้อมูล (Interpreting) ผู้วิจัยใช้วิธีการบรรยายถึงคุณค่าของข่าวโดยภาพรวมทั้ง 30 เรื่อง

ผลการศึกษา

1. ผลงานของนักศึกษานิเทศศาสตร์ มอบ. บนเว็บไซต์ เดอะลาวเดอร์

จากการรวบรวมข้อมูลผลงานที่เผยแพร่ทางเว็บไซต์ thelouder.co ตั้งแต่ พฤศจิกายน 2565 ถึงตุลาคม 2566 พบว่า นักศึกษาและศิษย์เก่านิเทศศาสตร์ มอบ. ได้ผลิตข่าว สารคดีและบทสัมภาษณ์ 30 เรื่อง โดยแบ่งออกเป็น 6 ประเด็นหลัก ได้แก่ 1) ศิลปวัฒนธรรม บันเทิงและกีฬา 2) สังคมและการศึกษา 3) การเมือง 4) ประวัติศาสตร์ 5) เพศสถานะ และ 6) สิ่งแวดล้อม ดังนี้

1.1 ศิลปวัฒนธรรม บันเทิงและกีฬา

- 1) การเดินทางของ ‘ซอยจู้’: จากงานกินตองสู่เมียนูยอนนิยม/สารคดี (The Louder, 2023v)
- 2) ยุคสมัยเปลี่ยน ทศนคติเปลี่ยน เด็กรุ่นใหม่ไม่อายุที่จะบอกว่า ‘พวกเขาฟังหมอลำ’/สารคดี (The Louder, 2023z)
- 3) สาวน้อยกลอยยาว ‘เจ๋อมัก เลยเฮ็ดเหื้อเข้าไปเล่น’/สารคดี (The Louder, 2023y)
- 4) น้ำตา ‘คนทำเทียน’ ในวันที่เสียงส่งไปไม่ถึงผู้จัดงาน/สารคดี (The Louder, 2023x)
- 5) พอแต่เปิดผ้ามานักกั ฟังเสียงหมอลำหน้าฝน/สารคดี (The Louder, 2023p)
- 6) หนั่งอีสาน – ไทบ้าน สิบไปทางใต้ (The Louder, 2023k)
- 7) 64 ปี เดชอุดมเรียเตอร์ ดำนานโรงหนังที่ยังคงอยู่/สัมภาษณ์พิเศษ (The Louder, 2023a)
- 8) ปลาร้าน้ำชี/สารคดี (The Louder, 2023f)
- 9) ปาร์ตี้หมาก/สารคดี (The Louder, 2023c)
- 10) ขึ้น! ศรีสะเกษ เมืองฟุตบอล/สารคดี (The Louder, 2023i)

1.2 สังคมและการศึกษา

- 1) สี่แยกไฟแดงมีเด็กนักเรียนขายนมเปรี้ยว/สารคดี (The Louder, 2023b)
- 2) ขาวนาไมโรแมนติก เป็นแล้วไม่รวย แต่ไม่เลิก/สารคดี (The Louder, 2023r)

- 3) คอนเทนต์ครีเอเตอร์ลูกอีสาน กับ การทำความเข้าใจอีสานใหม่/สารคดี (The Louder, 2023j)
- 4) เด็กและคนชราในสถานการณ์น้ำท่วม/สารคดี (The Louder, 2023d)
- 5) ไม่ใช่พระอิฐพระปูน/สารคดี (The Louder, 2023h)
- 6) ทำไมเด็กที่กำลังจะขึ้น ป.5 ถึงยังอ่านหนังสือไม่ออก?: วิเคราะห์เหตุแห่งความทุกข์ขั้นพื้นฐานในระบบการศึกษาของโรงเรียนชายขอบจากกรณีของ ‘เด็กชายมดแดง’/สารคดี (The Louder, 2023dd)

1.3 การเมือง

- 1) ทวงคืนผืนป่าอุทยานแห่งชาติผาแต้ม นโยบายรัฐเผด็จการที่ไม่เห็นหัวคนจน/สารคดี (The Louder, 2023u)
- 2) เพื่อไทย-ก้าวไกลหนุน ‘Sex Worker’ ถูกกฎหมาย ยกระดับคุณภาพชีวิต และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์/ข่าว (The Louder, 2023s)
- 3) กว่า ‘อานาจ’ จะถูก ก ร ะ จ า ย/สัมภาษณ์พิเศษ (The Louder, 2023bb)
- 4) ทหารเกณฑ์คนยาก: ไม่ใช่ชายไทยทุกคนที่อยากเป็นทหาร/สารคดี (The Louder, 2023t)
- 5) คุยเรื่องปลดล็อกสุราชุมชน จาก ‘เท่าพิภพ ลิ้มจิตรกร’ ถึง ‘ซอดแจ้ง’/สัมภาษณ์พิเศษ (The Louder, 2023w)

1.4 ประวัติศาสตร์

- 1) ความทรงจำผู้มีบุญกับความทรงจำบ้านสะพือ ปฏิบัติการศิลปะหลังมรณกรรมของ ‘ถนอม ช่างกั๊ต’/สารคดี (The Louder, 2023m)
- 2) Concept ที่มาและ Step ที่จะไปบนเส้นทางขณะประกอบสร้างของ ‘ห้องสมุดผีบุญ’/สารคดี (The Louder, 2023e)
- 3) คนอุบลใน 6 ตุลา : ชุมพร ทุมไมย ปฐมบทแห่ง 6 ตุลา/สารคดี (The Louder, 2023aa)

1.5 เพศสถานะ

- 1) One Night Stand กับกะเทยเล่นไม้/สารคดี (The Louder, 2023o)
- 2) เมื่อกะเทยไปเกณฑ์ทหาร/สารคดี (The Louder, 2023cc)
- 3) ผ่าอนามยของฉันทน์/สารคดี (The Louder, 2023n)

1.6 ประเด็นสิ่งแวดล้อม

- 1) เชื้อนไม่ได้แก้ปัญหาน้ำท่วม/สารคดี (The Louder, 2023q)
- 2) ขยะกับชุมชนน้ำท่วม/สารคดี (The Louder, 2023g)
- 3) คนกับไฟ: คุยเรื่องไฟป่ากับ ‘สมบัติ บุญงามอนงค์’/สัมภาษณ์พิเศษ (The Louder, 2023l)

จากผลงานทั้ง 30 เรื่อง พบว่า ประเด็นทางศิลปวัฒนธรรม บันเทิงและการกีฬา ถูกนำเสนอมากที่สุด 10 เรื่อง รองลงมาคือ สังคมและการศึกษา 6 เรื่อง การเมือง 5 เรื่อง ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เพศสถานะ และสิ่งแวดล้อม ประเด็นละ 3 เรื่อง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเรื่องและข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ยกเว้นกรณีสัมภาษณ์พิเศษ เรื่อง คนกับไฟ: คุยเรื่องไฟป่ากับ ‘สมบัติ บุญงามอนงค์’

2. การวิเคราะห์คุณค่าของข่าว

จากสารคดี บทสัมภาษณ์และข่าวที่รายงานบนเว็บไซต์ thelouder.co เมื่อวิเคราะห์คุณค่าของข่าวทั้งจำนวน 30 เรื่องโดยแบ่งออกเป็น 6 กลุ่มตามหลักความสำคัญ (significance) และความน่าสนใจ (interesting) แล้วพบว่า มีความก้ำกึ่งระหว่างความน่าสนใจและความสำคัญ ดังนี้

2.1 ความสำคัญ (significance)

ความสำคัญ หมายถึง เหตุการณ์อะไรก็ตามที่เกิดขึ้นและมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ผลกระทบดังกล่าวจะมีผลในวงกว้าง โดยมากข่าวที่มีความสำคัญมักจะเป็นข่าวที่มีผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง ผลกระทบเหล่านั้นอาจไม่เกิดขึ้นทันทีทันใด แต่อาจจะเกิดขึ้นในระยะยาว ต้องอาศัยเทคนิคการรายงานข่าวอย่างละเอียดรอบคอบเพื่อความเข้าใจในเรื่องราวนั้น ๆ (Boonsiripunth, 1994) จากการวิเคราะห์ผลงานของนักศึกษานิเทศศาสตร์ มอ.บ. ตามกลุ่มประเด็นได้ ดังนี้

1) ศิลปวัฒนธรรม บันเทิงและกีฬา

จากผลงาน 10 เรื่อง พบว่า ยังไม่มีประเด็นที่สร้างผลกระทบในเชิงนโยบายหรือส่งผลสะท้อนต่อสังคม แต่มีประเด็นที่สะท้อนปรากฏการณ์ทางสังคมปัจจุบันอย่างมีนัยสำคัญ เช่น สารคดีเรื่อง “การเดินทางของซอยจุ๊: จากงานกินตองสู่เมียนมา” เป็น การสื่อสารต่อสาธารณะว่า วัฒนธรรมการกินดิบของคนอีสานที่เคยเป็นสิ่งต้องห้ามทางสาธารณสุขจนกลายเป็นประเด็นรณรงค์เรื่องสุขภาพ แต่กลับได้รับการยอมรับในวงกว้าง

พร้อมทั้งให้ความกระจ่างถึงที่มาของชอยจี๋ก่อนที่จะมาเป็นเมนูยอดนิยมในปัจจุบัน โดยคำพอง เทพาคำ ส.ส.พรรคก้าวไกล (ขณะนั้น) ให้ข้อมูลว่า สมัยก่อนการที่จะได้กินเนื้อไม่ใช่เรื่องง่าย ต้องกินตามโอกาสพิเศษ เช่น มีงานกินตองหรืองานแต่งงานถึงจะมีการลั้มวู...งานที่จะได้กิน ‘ชอยจี๋’ คือ งานกินตองหรืองานแต่งงาน”

ส่วนเรื่อง “ยุคสมัยเปลี่ยน ทักษะคนเปลี่ยน เด็กรุ่นใหม่ไม่อายุที่จะบอกว่า ‘พวกเขาฟังหมอลำ’” นำเสนอค่านิยมการฟังหมอลำ ซึ่งเดิมทีหมอลำเป็นเพียงวัฒนธรรมร่วมหรือวัฒนธรรมกระแสรอง แต่ถูกยอมรับเป็นวัฒนธรรมยอดนิยมอย่างเป็นทางการจากรณีที่หมอลำ ‘คณะระเบียบวาทะศิลป์’ ได้ขึ้นแสดงบนคอนเสิร์ตบิกแมนเทนเมื่อเดือนธันวาคม 2565 โดยพิธีกรของคณะระเบียบวาทะศิลป์กล่าวถึงการปรับตัวเพื่อให้ได้รับความนิยมว่า นอกจากการลำแล้ว ยังปรับให้มีเพลงอีสานอินดี้ เพลงลูกทุ่ง เพลงเกาหลีส หรือแม้แต่เพลงอิเล็กทรอนิกส์แดนซ์ (Electronic Dance Music: EDM) เพื่อให้คนรุ่นใหม่หันมาสนใจระเบียบวาทะศิลป์หลากหลายกลุ่มมากขึ้น ส่วนศรายุทธ ดวงตา ผู้วิจัยเรื่อง “การปรับตัวของหมอลำเรื่องต่อกลอนในยุคโควิด-19” กล่าวถึงระเบียบวาทะศิลป์ว่าโด่งดังอยู่แล้ว แต่สิ่งที่ทำให้ระเบียบวาทะศิลป์โด่งดังในสายตาคนนอกมากขึ้น คือ การร่วมงานกับกองประกวดมิสแกรนด์ไทยแลนด์เพื่อค้นหาหมอลำ Rising star (การเฟ้นหานางงามเพื่อร่วมงานกับทางระเบียบวาทะศิลป์) จนทำให้มีการจัดแสดงคอนเสิร์ตของวงระเบียบวาทะศิลป์ ทำให้หมอลำสามารถตลาดแฟนนางงามได้ เมื่อได้แสดงบนเวทีบิกแมนเทน ระเบียบวาทะศิลป์จึงเป็นวงหมอลำที่เป็นที่รู้จักในทุกแวดวง ขณะที่อาชวิษฐ์ อินทร์หา ผู้สื่อข่าวเดอะอีสานเรคคอร์ด กล่าวว่า ก่อนหน้านี้อย่างมีการเหยียดกันว่าเป็น ‘ลาว’ หมอลำในช่วงนั้นก็ถูกเหยียดไปด้วยว่าเป็นวัฒนธรรมชายขอบ ผิดแปลก ไม่ถูกยอมรับ จนกระทั่งปี 2563 ประวัติศาสตร์ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอย่างกบฏผีบุญ ได้ถูกนำมาเล่า สร้างแรงกระเพื่อมให้คนรุ่นใหม่หันมาสนใจสิทธิความเท่าเทียม เพศ ชชาติพันธุ์ คุณค่าของรากเหง้าตัวเอง เกิดความภาคภูมิใจ เด็กในยุคนี้ไม่อายุที่จะบอกว่า “กูฟังหมอลำ” ขึ้นชอบศิลปินอย่างที่คุณอื่น ๆ ชอบนักร้องเกาหลีส นักร้องตะวันตก ผู้ฟังเปลี่ยนทัศนคติ ภาพลักษณ์ของหมอลำและเพลงอีสานเริ่มเปลี่ยนไป

ขณะที่เรื่อง “ขึ้น! ศรีสะเกษเมืองฟุตบอล?” แม้จะเป็นข่าวกีฬา แต่เนื้อในของสารคดีชิ้นนี้มีเนื้อหาเชิงนโยบายและการเมืองของการสร้างกีฬาฟุตบอล โดยสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับกีฬาฟุตบอลของจังหวัดศรีสะเกษ ตั้งแต่ต้นนายกสมาคมกีฬาจังหวัดประธานสโมสรฟุตบอลศรีสะเกษยูไนเต็ด ผู้อำนวยการสโมสรฟุตบอลขุนหาญยูไนเต็ด และ

กองเชียร์ เพื่อนำเสนอภาพการพยายามสร้างจังหวัดศรีสะเกษให้เป็นเมืองฟุตบอลเหมือน จังหวัดบุรีรัมย์ รวมทั้งปัญหาที่เผชิญ ตลอดจนอุปสรรคที่ขวางกั้นการพัฒนาทีมฟุตบอลในต่างจังหวัดหรือต่างอำเภอไม่ให้ไปไปตามมาตรฐานที่การกีฬาแห่งประเทศไทยกำหนดไว้

การนำเสนอประเด็นศิลปวัฒนธรรม บันเทิงและกีฬาของ ‘เดอะลาวเด้อ’ มีความกำกวมระหว่างประเด็นที่เป็นข่าวเบา (Soft News) ในเชิงประเด็น แต่ครั้นอ่านรายละเอียดของแต่ละเรื่องจะพบความเป็นข่าวนหนัก (Hard News) แฝงอยู่ เพราะแต่ละเรื่องมีประเด็นทางสังคมและการเมืองซึ่งเป็นเรื่องสำคัญแฝงอยู่ในความน่าสนใจ ทั้งการตั้งคำถามและการให้คำตอบของแหล่งข่าวที่ปรากฏในรายงานข่าวด้วยเสมอ

2) สังคมและการศึกษา

จากผลงาน 6 เรื่อง มี 5 เรื่องที่เป็นประเด็นทางสังคม โดยรายงานข้อมูลจากผู้ที่มีส่วนได้เสียกับเรื่องนั้น โดยเฉพาะเรื่อง “แยกไฟแดงมีเด็กนักเรียนขายนมเปรี้ยว” และ “ขานนาโมโรแมนติก เป็นแล้วไม่รวย แต่ไม่เลิก” เป็นการทำให้เสียงของคนตัวเล็กตัวน้อยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นได้อธิบายประเด็นสำคัญว่า ทำไมนักเรียนต้องมาขายนมเปรี้ยวตามสี่แยกไฟแดง? ทำไมขานนาจึงขาดทุนและทำไมจึงเลิกทำไม่ได้? อันสะท้อนประเด็นทางเศรษฐกิจที่เป็นตัวกำหนดวิถีการทำมาหากินหรือวิถีการผลิตของผู้คน

สารคดี เรื่อง “แยกไฟแดงมีเด็กนักเรียนขายนมเปรี้ยว” สัมภาษณ์นักเรียนที่ขายนมเปรี้ยวตามแยกไฟแดง อ.วารินชำราบ จ.อุบลราชธานี 4 คน คือ พลอย เนตร พิ และเอ็ม (ทุกคนใช้นามสมมติ) พบว่า ทุกคนมาขายนมเปรี้ยวหลังเวลาเลิกเรียนเพราะต้องการหารายได้ช่วยลดภาระของครอบครัวและเพื่อซื้อข้าวของใช้ส่วนตัว โดยทั้งหมดไม่ต้องการทำอาชีพขายนมเปรี้ยวที่ได้ส่วนแบ่งร้อยละ 20 ไปตลอด และยืนยันว่า การใส่ชุดนักเรียนหรือชุดพลก็เหมือนทำให้ลูกค้าเชื่อมั่นว่าเป็นนักเรียนจริงๆ ทำให้คนสงสารและดูเป็นชุดสุภาพ นอกจากนี้ สิ่งที่สารคดีนำเสนอยังมีปัญหาการคุกคามทางเพศด้วยว่าจากที่นักเรียนหญิงอย่างพลอย (นามสมมติ) ต้องเผชิญ “ก็เคยมีคนทีซื้อนมเปรี้ยวกับเราแล้วเค้าก็ถามว่าหนูมีค่าหมอมั้ย คือเค้าอยากเลี้ยงเราอะค่ะ สิ่งที่ทำให้ได้มีเพียงแค่นี้เพราะคุณที่เขาคุดหนุนแล้วรีบเดินจากไปโดยไม่สามารถทำอะไรได้ เพราะด้วยความเป็นเพียงเด็กผู้หญิงหากยังไปต่อล้อต่อเถียงยิ่งจะทำให้เกิดปัญหา ถึงจะเหนื่อยหน่อยแต่ก็ต้องอดทน”

ส่วน เรื่อง “ขานนาโมโรแมนติก เป็นแล้วไม่รวย แต่ไม่เลิก” สัมภาษณ์หญิงขานนา 3 คนจาก จ.สุรินทร์ที่แจกแจงให้เห็นต้นทุนการผลิตทั้งเงิน แรงงานและเวลาที่ต้องใช้ไปกับการทำนาตั้งแต่ก่อนฤดูลงนา จนถึงเพาะปลูกและเก็บเกี่ยวผลผลิต ซึ่งทุกขั้นตอนมี

ต้นทุนทั้งจากรายได้นอกภาคเกษตรและการกักตุนหนี้สินทั้งในและนอกระบบ และเมื่อสิ้นสุดการทำงานก็ยังพบว่าตนยังยากจน แต่ก็ยังยืนยันจะเป็นชาวนาต่อไป “ถ้าเลิกทำนาแล้วจะได้อะไรใช้หนี้ ธ.ก.ส. จะได้มีกินด้วย ถ้าไม่ได้ทำนาก็ต้องซื้อข้าวสารเขา มันก็ไม่ไหว มันแพง มีนาเป็นของตัวเองแล้ว จะหยุดได้อย่างไร” ขณะที่สารคดี เรื่อง “ทำไมเด็กที่กำลังจะขึ้น ป.5 ถึงยังอ่านหนังสือไม่ออก?” สะท้อนปัญหาของระบบการศึกษาภาคบังคับของไทยในปัจจุบันที่นักเรียนชั้นประถมปีที่ 5 ยังไม่สามารถอ่านหนังสือได้

3) การเมือง

เดอะลาวเด้อรายงานประเด็นการเมืองที่มีความสำคัญโดยเฉพาะ ‘นโยบายทางการเมือง’ ที่สะท้อนสภาพการเมืองในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อก่อนที่จะมีการเลือกตั้งทั่วไปวันที่ 14 พฤษภาคม 2566 เนื้อหาจึงเกี่ยวข้องกับนโยบายของพรรคการเมือง และยังมีประเด็นผลกระทบจากนโยบายทางการเมืองในยุครัฐประหาร (คณะรักษาความสงบแห่งชาติ หรือ คสช.) ซึ่งสร้างผลกระทบต่อประชาชนในวงกว้าง โดยสารคดี เรื่อง “ทวงคืนผืนป่าอุทยานแห่งชาติผาแต้ม นโยบายรัฐเผด็จการที่ไม่เห็นหัวคนจน” ได้ตีแผ่นโยบายทวงคืนผืนป่าของคณะรัฐประหาร คสช. ที่สร้างผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่ทับซ้อนกับเขตอุทยานแห่งชาติผาแต้ม จ.อุบลราชธานี ‘เดอะลาวเด้อ’ นำเสนอเสียงของชาวบ้านผู้ได้รับผลกระทบจากนโยบายทวงคืนผืนป่าในเขตอุทยานแห่งชาติผาแต้มที่ถูกฟ้องคดีทั้งที่คดีสิ้นสุดแล้วและยังสู้ในชั้นศาลฎีกา (ก่อนที่ศาลฎีกาจะพิพากษายืนตามศาลอุทธรณ์ให้มีความผิดในที่สุด) และยังมีเสียงของทนายความที่ทำหน้าที่แก้ต่างให้ชาวบ้านและนักวิชาการทางด้านสังคมศาสตร์ที่สะท้อนให้เห็นภาพรวมของผลกระทบจากนโยบายทวงคืนผืนป่า นอกจากนี้ ยังสัมภาษณ์ตัวแทนอุทยานแห่งชาติผาแต้มถึงแนวทางการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากนโยบายดังกล่าวหลังจากคดีสิ้นสุด

ส่วนอีก 4 เรื่อง คือ “เพื่อไทย-ก้าวไกลหนุน ‘Sex Worker’ ถูกกฎหมายยกระดับคุณภาพชีวิตและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์” “กว่า ‘อานาจ’ จะถูกกระจาย” “ทหารเกณฑ์คนยาก: ไม่ใช่ชายไทยทุกคนที่อยากเป็นทหาร” และ “คุยเรื่องปลดล็อกสุราชุมชน จาก ‘เท่าพิภพ ล้มจิตรกร’ ถึง ‘ซอดแจ๊จ’” ต่างก็เป็นนโยบายทางการเมืองร่วมสมัยที่สำคัญซึ่งพรรคการเมืองกำลังผลักดันและหาเสียงในช่วงเวลา ก่อนการเลือกตั้ง

4) ประวัติศาสตร์

ผลงานนักศึกษานิเทศศาสตร์ มีประเด็นเชิงประวัติศาสตร์ 3 เรื่อง ซึ่งถือ ‘ประวัติศาสตร์นอกกระแส’ ที่ไม่ถูกบรรจุไว้ในตำราเรียนของไทย แต่ทั้ง 3 เรื่องมีความ

เชื่อมโยงกับผู้คนและพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี โดยเรื่อง “ความทรงจำผู้มีบุญกับความทรงจำบ้านสะพือ ปฏิบัติการศิลปะหลังมรณกรรมของ ‘ถนอม ช่างกั๊ก’” รายงานปฏิบัติการทางศิลปะว่าด้วยประวัติศาสตร์ท้องถิ่น กรณี ‘กบฏผู้มีบุญ’ ที่ถูกทางการสยามปราบปรามระหว่าง พ.ศ. 2444 - 2445 ที่บ้านสะพือ ต.สะพือ อ.ตระการพืชผล จ.อุบลราชธานี ซึ่งกิจกรรมดังกล่าว ‘ถนอม ช่างกั๊ก’ นักวิชาการและนักปฏิบัติการทางศิลปะ ในนาม Ubon Agenda ได้จัดขึ้นครั้งแรกเมื่อวันที่ 4 เมษายน 2565 ก่อนที่เขาจะเสียชีวิตเมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2565 โดยสารคดีเรื่องนี้ได้ทบทวนความทรงจำเกี่ยวกับถนอม ช่างกั๊กและรายงานปฏิบัติการทางศิลปะของศิลปินหลายแขนงที่ร่วมสร้างผลงานศิลปะเกี่ยวกับผู้มีบุญที่จัดขึ้นเป็นครั้งที่ 2 ในปี 2566 ขณะที่สารคดี เรื่อง “Concept ที่มาและ Step ที่จะไปบนเส้นทางขณะประกอบสร้างของ ‘ห้องสมุดผีบุญ’” ก็นำเสนอภารกิจของเจ้าของร้านหนังสือฟิลาเดลเฟีย ต.เมืองศรีโค อ.วารินชำราบ จ.อุบลราชธานีที่ต้องการสร้างพื้นที่เพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้และสืบค้นข้อมูล เรื่อง กบฏผู้มีบุญ

ส่วนสารคดี เรื่อง ‘คนอุบลใน 6 ตุลา: ชุมพร ทุมไมย ปฐมบทแห่ง 6 ตุลา’ นำเสนอความทรงจำของครอบครัวของ ‘ชุมพร ทุมไมย’ ช่างไฟฟ้าจากบ้านผักแว่น ต.ยางขึ้น อ.เขื่องใน จ.อุบลราชธานีที่ถูกจับแขวนคอที่ประตูแดง จ.นครปฐม ในวันที่ 24 กันยายน 2519 พร้อมกับ ‘วิชัย เกษศรีพงศ์ฯ’ ชาว อ.สตึก จ.บุรีรัมย์ ระหว่างติดโปสเตอร์ต่อต้านการกลับเข้าประเทศของจอมพลถนอม กิตติขจร และนักศึกษาได้นำภาพที่พวกเขาถูกแขวนคอมาจัดแสดงละครการเมืองที่บริเวณสนามฟุตบอลมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์จนนำไปสู่การตกแต่งภาพโดยหนังสือพิมพ์ดาวสยาม พร้อมกับการปลุกระดมให้มวลชนลุกขึ้นมาเช่นผ่านนักศึกษาในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ในเช้าตรู่วันที่ 6 ตุลาคม 2519

ความสำคัญของสารคดีทั้ง 3 เรื่อง เป็นการตอกย้ำประวัติศาสตร์และความทรงจำสาธารณะต่อสิ่งที่เกิดขึ้นและเกี่ยวข้องกับคนหรือพื้นที่อุบลราชธานีซึ่งไม่เคยถูกรบรจไว้ในระบบการศึกษาอย่างเป็นทางการ ทั้ง 3 เรื่องเป็นการทำให้ ‘ความทรงจำท้องถิ่น’ ที่ถูกลบเลือน ถูกทำให้ลืมหรือไม่ถูกบันทึกไว้อย่างเป็นระบบได้ถูกบันทึกและรายงานให้เป็นความทรงจำร่วมหรือความทรงจำสาธารณะ

5) เพศสถานะ (gender)

ผลงานของนักศึกษานิเทศศาสตร์ มอบ. มี 3 เรื่องที่เป็นประเด็นเพศสถานะ (gender) ซึ่งสองในสามเรื่องนำเสนอ “ปัญหาเชิงนโยบาย” ที่ส่งผลกระทบต่อเพศสถานะและเพศวิถีของคนไทยในปัจจุบัน โดยสารคดี เรื่อง “เมื่อกะเทยไปเกณฑ์ทหาร” ถ่ายทอด

ประสบการณ์ของกะเทยที่จะต้องไปเกณฑ์ทหารว่าต้องผ่านการตรวจสุขภาพจิตสองขั้นตอนก่อนได้รับใบรับรองแพทย์เพื่อไปยื่นในวันคัดเลือกทหาร และยังมีข้อเสนอของกะเทยต่อการเกณฑ์ทหารว่า ควรเปิดให้มีการสมัครไปเป็นทหารแบบสมัครใจแทนการเกณฑ์ ส่วนเรื่อง “ผ้าอนามัยของฉัน” รายงานข้อเสนอมองยาวชนหญิงใน จ.ร้อยเอ็ดว่า ผ้าอนามัยควรเป็นรัฐสวัสดิการแทนที่จะเป็นสินค้าฟุ่มเฟือยที่ผู้หญิงต้องจ่ายนับตั้งแต่วันมีประจำเดือนจนถึงหมดประจำเดือน โดยสัมภาษณ์นักเรียนหญิงคนหนึ่งกล่าวถึงความจำเป็นของผ้าอนามัยว่า หากต้องเลือกระหว่างกินข้าวกับผ้าอนามัยในวันมีประจำเดือนก็จะได้อาหารจากนักเรียนหญิงส่วนใหญ่เลือกซื้อผ้าอนามัยก่อนเสมอ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าผ้าอนามัยไม่ใช่สิ่งฟุ่มเฟือย แต่เป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้หญิงวัยมีประจำเดือนต้องสามารถเข้าถึงได้ง่ายและไม่ต้องจ่ายแพงจนเกินไป ขณะที่เรื่อง “One night stand กับกะเทยเล่นไม้” ไม่ได้นำเสนอประเด็นสำคัญในเชิงโครงสร้างหรือนโยบาย แต่ทำให้เห็นเพศวิถีและการต่อรองทางเพศของกะเทยในยามมีงานเทศกาลรื่นเริงในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

6) สิ่งแวดล้อม

เดอะลาวเดอร์รายงานประเด็นสิ่งแวดล้อม เรื่อง “เขื่อนไม่ได้แก้ปัญหาน้ำท่วม” นำเสนอผลกระทบจากโครงการสร้างเขื่อนปากมูลต่อพื้นที่ลุ่มน้ำมูลโดยเฉพาะในช่วงฤดูฝนที่เขื่อนปากมูลไม่ได้ช่วยป้องกันปัญหาน้ำท่วมแล้วยังปิดกั้นทางน้ำในฤดูน้ำหลากจนทำให้เกิดอุทกภัยในปี 2565 นานกว่า 2 เดือน (กันยายน - ตุลาคม 2565) โดยรายงานมุมมองของนักวิชาการด้านสังคมศาสตร์จากมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี นักเคลื่อนไหวทางสังคม และชาวบ้านที่ได้รับผลกระทบจากเขื่อนปากมูล ส่วนเรื่อง “ขยะกับชุมชนน้ำท่วม” นำเสนอผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่ต่อเนื่องจากอุทกภัยในปี 2565 ที่มีต่อชุมชนริมน้ำมูลในพื้นที่ ต.วาริน อ.วารินชำราบ จ.อุบลราชธานี ที่ได้รับผลกระทบจนต้องอพยพขึ้นไปอยู่ในที่พักชั่วคราวแล้วยังพบว่า มีกองขยะขนาดใหญ่ที่อยู่ในบริเวณชุมชน นอกจากผลกระทบของขยะต่อชุมชนแล้ว ยังรายงานเสียงของคนในชุมชนและพบว่า กองขยะดังกล่าวเป็นข้อตกลงร่วมกันระหว่างตัวแทนชุมชนกับบริษัทวิศวศก่อสร้างใกล้ชุมชนที่นำเอาเศษวัสดุก่อสร้างที่หักพังมาทิ้งในพื้นที่สาธารณะใกล้ชุมชน โดยคนในบริเวณรอบกองขยะนั้นมองว่าเป็นประโยชน์มากกว่าเป็นโทษ เพราะบางครั้งครวัก็ได้อาศัยเศษวัสดุเหล่านั้นสำหรับนำไปใช้ประโยชน์ในครัวเรือน บางครั้งครวัก็ได้เก็บเศษขยะขายสร้างรายได้

ส่วนบทสัมภาษณ์พิเศษ เรื่อง “คนกับไฟ: คุยเรื่องไฟป่ากับ ‘สมบัติ บุญงามอนงค์’” นั้นชี้ให้เห็นว่า ไฟป่าได้กลายเป็นปัญหาใหญ่ระดับประเทศและระดับภูมิภาค

อาเซียน ส่งผลกระทบต่อคุณภาพอากาศ ภาพรวมของปัญหาและสาเหตุของไฟฟ้าใน ระดับประเทศและภูมิภาคอาเซียน พร้อมสะท้อนการจัดการปัญหาไฟฟ้าของหน่วยงานการ ไทย โดยสมบัติ บุญงามอนงค์ ตัวแทนมูลนิธิกระจกเงาซึ่งมีอาสาสมัครไปช่วยดับไฟฟ้าใน พื้นที่ภาคเหนือตั้งแต่ปี 2563 เป็นต้นมา กล่าวว่า ไฟฟ้าเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นทั่วโลก แต่ใน ภูมิภาคอาเซียนมีลักษณะร่วม มีจุดร่วม คือ การปลูกพืชเชิงเดี่ยวเพื่ออุตสาหกรรมอาหาร คือ ข้าวโพด เพราะอุตสาหกรรมอาหารสัตว์เติบโตมากเนื่องจากคนบริโภคเนื้อมากขึ้น จึง ทำให้อาหารสัตว์มีความจำเป็นมากขึ้น ตอนนี้ข้าวโพดราคาแพง ราคาดีกว่าข้าว ผลผลิตก็ ยังมากกว่า บริษัทเหล่านี้จึงกระจายพื้นที่เพาะปลูกทั้งในประเทศและต่างประเทศ การปลูก ข้าวโพดลูกกลามมาก การปลูกในพื้นที่สูงยากที่จะเอาเทคโนโลยีเข้าไปคุมได้ จะเอา เครื่องจักรเข้าไปคุมก็ยาก การเผาเพื่อปลูกเลยกลายเป็นวิธีการหลัก

2.2 ความน่าสนใจ (interest)

ความน่าสนใจ หมายถึง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วประชาชนสนใจใคร่รู้อยากติดตาม ชาวที่น่าสนใจคือชาวที่ผู้อ่านมีความตั้งใจต้องการจะอ่านมากที่สุด หากพิจารณา องค์ประกอบของข่าว ผู้อ่านจะสนใจพิเศษ และจากผลงานข่าว สารคดีและบทสัมภาษณ์ 30 เรื่อง สามารถแบ่งวิเคราะห์ความน่าสนใจโดยภาพรวมตามหลักความน่าสนใจได้ ดังนี้

1) ความใหม่สด (immediacy)

ความใหม่สดที่เดอลาวเดื่อนำเสนอส่วนใหญ่ไม่ใช่ความใหม่สดด้านเวลา แต่เป็น ความใหม่สดด้านมุมมองต่อประเด็นข่าว เช่น เรื่อง “การเดินทางของชอยจู้” นำเสนอ ความรู้เกี่ยวกับความเป็นมาของชอยจู้มากกว่าข่าวล่าสุดเกี่ยวกับชอยจู้ ส่วนเรื่อง “ยุคสมัย เปลี่ยนทัศนคติเปลี่ยน เด็กรุ่นใหม่ไม่อายุที่จะบอกว่าพวกเขาพังแล้ว” ก็นำเสนอมุมมองใหม่ เกี่ยวกับศิลปะหมอลำกับการยอมรับของสังคม ส่วนเรื่อง “ขึ้น! ศรีสะเกษ เมืองฟุตบอล?” ก็ มีมุมมองใหม่เรื่อง “มาตรฐานสนาม” ที่การกีฬาแห่งประเทศไทยกำหนดไว้จนกลายเป็น อุปสรรคขวางกั้นทีมฟุตบอลขนาดเล็กในต่างจังหวัดและต่างอำเภอไม่ให้เข้าเกณฑ์ที่จะ ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ จนทำให้ความมุ่งหวังที่จะเป็นเมืองฟุตบอลไกลออกไป

ขณะที่เรื่อง “สี่แยกไฟแดงมีเด็กนักเรียนขายนมเปรี้ยว” นำเสนอความสดใหม่ใน มิติของเสียงจากเด็กนักเรียนขายนมเปรี้ยว ความคิด ความปรารถนาของพวกเขา รวมทั้ง ประสบการณ์ที่แหล่งข่าวได้ถ่ายทอด ส่วนเรื่อง “ชวานาโมโรแมนติก เป็นแล้วไม่รวย แต่ไม่ เลิก” ได้นำเสนอมุมมองของหญิงชวานาต่อปัญหาที่เผชิญในวิถีการผลิตมากกว่าปัญหา ราคาผลผลิต หรือภาพจำอันโรแมนติกต่อชีวิตชวานาว่าชีวิตเรียบง่าย ขณะที่เรื่อง “ไม่ใช่

พระอิฐพระปูน” เสนอมุมมองใหม่ต่อบทบาทของพระสงฆ์ในสถานการณ์น้ำท่วม และเรื่อง “ทำไมเด็กที่กำลังจะขึ้น ป.5 ถึงยังอ่านหนังสือไม่ออก?” นำเสนอประเด็นปัญหาการอ่านออกเขียนได้ เนื่องจากระบบการศึกษาขึ้นพื้นฐานผ่านประสบการณ์ของเด็กชาย ป.5

สำหรับข่าวการเมืองนั้น เดอะลาวได้อายงานประเด็น ‘นโยบายใหม่ล่าสุด’ ของพรรคการเมืองก่อนการเลือกตั้ง ทั้งเรื่อง “เพื่อไทย-ก้าวไกลหนุน ‘Sex Worker’ ถูกกฎหมาย” “คุยเรื่องปลดล็อกสุราชุมชน” และ “ทหารเกณฑ์คนยาก: ไม่ใช่ชายไทยทุกคนที่อยากเป็นทหาร” ทั้งยังรายงานความคืบหน้าล่าสุดเกี่ยวกับของผลกระทบจาก “นโยบายทวงคืนผืนป่าจากยุค คสช. ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติผาแต้ม” จ.อุบลราชธานี

ส่วนประเด็นเพศสถานะที่เดอะลาวได้อายงานนั้น เรื่อง “เมื่อกะเทยไปเกณฑ์ทหาร” มีความสดใหม่ด้านการถ่ายทอดประสบการณ์ของกะเทยที่ต้องผ่านขั้นตอนการวิเคราะห์ทางจิตเวชและออกใบรับรองแพทย์ก่อนที่จะเข้ารับการเกณฑ์หรือยกเว้นการเกณฑ์ทหาร ส่วนเรื่อง “one night stand กับกะเทยเล่นไม่” เป็นความใหม่ด้วยมุมมองด้านเพศวิถีและการต่อรองทางเพศของกะเทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2) ความใกล้ชิด (proximity)

ผลงานส่วนใหญ่มีความใกล้ชิดทั้งในมิติของพื้นที่หรือระยะทางและความรู้สึก เพราะข่าวสารที่รายงานส่วนใหญ่เกิดในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยเฉพาะ จ.อุบลราชธานี ส่วนความรู้สึกใกล้ชิดนั้น เป็นเพราะเรื่องที่นำเสนอส่วนใหญ่ล้วนแต่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตหรือความเป็นไปที่เกี่ยวข้องกับคนอีสานหรือภาคอีสาน อย่างข่าวสังคมและการศึกษามีความใกล้ชิดกับผู้อ่านทั้งในมิติของระยะทางและด้านความรู้สึก เช่น “สี่แยกไฟแดงมีเด็กนักเรียนขายนมเปรี้ยว” หากผู้อ่านเป็นคนใช้รถใช้ถนนก็จะเคยมีประสบการณ์พานพบเด็กใส่ชุดนักเรียนขายนมเปรี้ยวตามสี่แยกไฟแดง หรือหากเป็นผู้ปกครองก็จะคิดเชื่อมโยงกับบุตรหลานของตนเป็นความใกล้ชิดทางความรู้สึกนึกคิด เช่นเดียวกับประเด็น “ทำไมเด็กที่กำลังจะขึ้น ป.5 ถึงยังอ่านหนังสือไม่ออก?” ที่สะท้อนปัญหาการศึกษาขั้นพื้นฐานของไทยในปัจจุบัน

สารคดีประวัติศาสตร์ 3 เรื่องมีมิติความใกล้ชิดหรือใกล้ชิดคนอุบลราชธานี เพราะเกี่ยวข้องกับทั้งในมิติของพื้นที่และประเด็น โดยเรื่อง “ความทรงจำผู้มีบุญ” กับ “ห้องสมุดผีบุญ” เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี ส่วนเรื่อง “คนอุบลใน 6 ตุลา” นำเสนอเรื่องคนอุบลราชธานี (ชุมพร ทุมไธย) ที่เป็นเหยื่อความรุนแรงทางการเมืองก่อนที่จะมีเหตุการณ์สังหารหมู่ นักศึกษาในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เมื่อวันที่ 6 ตุลาคม 2519

ประเด็นเพศสถานะที่เดอะลาวได้อายงานล้วนมีความใกล้ชิดทั้งพื้นที่และความรู้สึก โดยเรื่อง “เมื่อกะเทยไปเกณฑ์ทหาร” ทำให้สังคมได้เห็นว่ากะเทยใกล้ตัวเรามี ประการณการเกณฑ์ทหารอย่างไรบ้าง ส่วนเรื่อง “One Night Stand กับกะเทยเล่นไม้” ก็ทำให้การมองการเที่ยวงานบุญงานของกะเทยแตกต่างออกไป ขณะที่เรื่อง “ผ้าอนามัยของฉัน” ทำให้ตระหนักว่า ผ้าอนามัยไม่ควรเป็นสินค้าฟุ่มเฟือย แต่ต้องเป็นสวัสดิการที่ผู้หญิงจะเข้าถึงได้โดยไม่ต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายแพงและยาวนานตลอดการมีประจำเดือน

ส่วนประเด็นสิ่งแวดล้อม เรื่อง “เขื่อนไม่ได้แก้ปัญหาน้ำท่วม” กับเรื่อง “ขยะกับชุมชนน้ำท่วม” มีความใกล้ชิดทางด้านระยะทางหรือพื้นที่ ส่วนประเด็นไฟป่า นั้น แม้ปัญหาไฟป่าจะเกิดขึ้นที่ภาคเหนือ แต่ผลกระทบของไฟป่าก็กลายเป็นปัญหาร่วมของคนทั้งประเทศ โดยเฉพาะปัญหาคุณภาพอากาศในช่วงฤดูร้อนที่ไฟป่าแพร่ลาม

3) ความเด่น (prominence)

การรายงานของเดอะลาวได้อายงานส่วนใหญ่จะให้ความสนใจกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับประเด็นนั้นโดยตรง ซึ่งส่วนใหญ่ไม่ใช่คนดังหรือคนมีชื่อเสียงอันเป็นที่รู้จักในวงกว้าง แต่จะมีเพียงสารคดี เรื่อง “การเดินทางของชอยจู๊” ที่สัมภาษณ์ ‘คำพอง เทพาคำ’ และ ‘คุย เรื่องปลดล็อกสุราชุมชนฯ’ ที่สัมภาษณ์ ‘เท่าพิภพ ลิ้มจิตรกร’ ซึ่งทั้งสองคนเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคก้าวไกล (ขณะนั้น) นอกจากนั้นจะมีความเด่นของเหตุการณ์ เช่น “กบฏผีบุญ” และเรื่อง “คนอุบลใน 6 ตุลาฯ” ที่นำเสนอความทรงจำเกี่ยวกับคนอุบลราชธานีที่ถูกสังหาร คือ ‘ชุมพร ทุมไผ่’ ในเหตุการณ์ทางการเมืองระดับประเทศ

4) ความขัดแย้ง (conflict)

สารคดี เรื่อง “น้ำตา ‘คนทำเทียน’ฯ” เสนออุปมขัดแย้งด้านวิถีคิดและวิธีการทำงานของช่างทำเทียนกับหน่วยงานรัฐ ส่วนเรื่อง “ทำไมเด็กที่กำลังจะขึ้น ป. 5 ถึงยังอ่านหนังสือไม่ออก?” สะท้อนคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ทำให้เด็กนักเรียนไม่สามารถได้รับความรู้ขั้นพื้นฐานคือการอ่านออกเขียนได้ ขณะที่สารคดี เรื่อง “ทวงคืนผืนป่า” เป็นความขัดแย้งที่นโยบายของ คสช. ที่ผลกระทบต่อชีวิตของประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ทับซ้อนกับเขตอุทยานแห่งชาติ และสารคดีเรื่อง “เขื่อนไม่ได้แก้ปัญหาน้ำท่วม” สะท้อนปัญหาโครงการพัฒนาของรัฐที่อ้างการแก้ปัญหา น้ำท่วมและฝนแล้งหรือแม้แต่ผลิตไฟฟ้า แต่นับตั้งแต่มีโครงการสร้างเขื่อนปากมูลเมื่อ พ.ศ. 2530 เป็นต้นมาก็จะพบว่า เขื่อนปากมูลได้

กลายเป็นสัญลักษณ์ของความขัดแย้งระหว่างฝ่ายรัฐและผู้สนับสนุนการสร้างเขื่อนกับฝ่ายประชาชนที่ได้รับผลกระทบและผู้ที่มีมองเห็นผลกระทบมากกว่าประโยชน์จากเขื่อน

5) ความกระทบกระเทือน (consequence)

สารคดี เรื่อง “ทวงคืนผืนป่า” รายงานผลกระทบที่เกิดกับประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ทับซ้อนในพื้นที่อุทยานแห่งชาติผาแต้มจนถึงถูกฟ้องร้องคดี ส่วนเรื่อง “เพื่อไทย – ก้าวไกล ผลักดัน sex worker ถูกกฎหมาย” “กว่าอำนาจจะถูกกระจาย” “ทหารเกณฑ์คนยากๆ” กับ “คุยเรื่องปลดล็อกสุราชุมชน” และ “ผ้านามัยของฉัน” ล้วนเป็นนโยบายและประเด็นทางกฎหมายสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งในปัจจุบันและในอนาคต ส่วนเรื่อง “เด็กและคนชราในสถานการณ์น้ำท่วม” “ไม่ใช่พระอิฐพระปูน” รายงานผลกระทบจากอุทกภัยครั้งใหญ่ พ.ศ.2565 ที่จ.อุบลราชธานี ที่ส่งผลกระทบต่อเด็ก คนชราและบทบาทของพระสงฆ์ในฐานะสมาชิกในชุมชนที่ทำหน้าที่เป็นอาสาสมัครให้ความช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบภัย และ เรื่อง “ทำไมเด็กที่กำลังจะขึ้น ป.5 ถึงยังอ่านหนังสือไม่ออก?” เสนอผลกระทบระบบการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ไม่มีคุณภาพที่ทำให้นักเรียนชั้นประถมปีที่ 5 อ่านหนังสือไม่ออก ขณะที่ข่าวสิ่งแวดล้อม เรื่อง “เขื่อนไม่ได้แก้ปัญหาน้ำท่วม” รายงานเรื่องเขื่อนปากมูลที่สร้างผลกระทบต่อผู้คนและชุมชนริมน้ำมูลทั้งสายและไม่ได้ช่วยแก้ปัญหาน้ำท่วมได้จริง ส่วนสัมภาษณ์พิเศษ เรื่อง “คนกับไฟฯ” รายงานปัญหาไฟฟ้าที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพอากาศในปัจจุบัน

6) ความเป็นปวงชนวิสัย (human interest)

จากผลงานของนักศึกษานิเทศศาสตร์ ม.อุบลฯ บนเว็บไซต์เดอะลาวเดอมีเพียงเรื่อง “คนอุบลใน 6 ตุลาคม” ที่เน้นความสะเทือนใจซึ่งแฝงอยู่ในบทสัมภาษณ์ ‘ชุมพล ทุมไผ่’ พี่ชายของ ‘ชุมพร ทุมไผ่’ ช่างไฟฟ้าที่ถูกแขวนคอก่อนจะเกิดเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 นำเสนออารมณ์ความรู้สึกเศร้าเมื่อพี่ชายได้ทบทวนความทรงจำถึงน้องชายที่เสียชีวิต

7) ความก้าวหน้า (progress)

เดอะลาวเดอนำเสนอความก้าวหน้าหรือความเปลี่ยนแปลงทางสังคมในเรื่อง “ยุคสมัยเปลี่ยน ทศนคติเปลี่ยน เด็กรุ่นใหม่ไม่อายที่จะบอกว่า ‘พวกเขาฟังหมอลำ’” และ “หนังอีสาน – ไทบ้าน สืบไปทางใต้” ที่แสดงให้เห็นจังหวะก้าวสำคัญของงานศิลปะหมอลำและภาพยนตร์อีสานที่จะพัฒนาไปในทิศทางที่ดีกว่า ได้รับการยอมรับมากขึ้นกว่าในอดีต นอกจากนี้ ประเด็นทางการเมืองที่มีความก้าวหน้า ได้แก่ เรื่อง “เพื่อไทย - ก้าวไกลหนุน sex worker ถูกกฎหมาย” “ทหารเกณฑ์คนยาก: ไม่ใช่ชายไทยทุกคนที่อยากเป็นทหาร”

“คุยเรื่องปลดล็อกสุราชุมชนฯ” และ “ผ้าอนามัยของฉัน” ที่ล้วนแนวคิดเชิงนโยบายที่หากบรรลุตามข้อเรียกร้องจะนำไปสู่การแก้ไขกฎหมายที่ถือเป็นความก้าวหน้าทางสังคมไทยอีกระดับหนึ่งที่กระบวนการแก้ไขหรือตรากฎหมายให้ความสำคัญกับข้อเรียกร้องสาธารณะ

8) เพศสภาพ (gender) และเพศวิถี (sexuality)

จากผลงาน 30 ชิ้นพบว่า มีประเด็นทางเพศอยู่ 2 ประเด็น คือ เพศสภาพ และเพศวิถี โดยเรื่อง “สาวน้อยกลอยยาว ‘เจ๋อมัก เลย์เฮ็ดเหื้อเข้าไปเล่น’” นำเสนอความเป็นหญิงในวงกลอยยาว แต่ไม่ได้ชี้เน้นให้เห็นความแตกต่างหรือการปะทะกันของความเป็นหญิงเป็นชาย เช่นเดียวกับ เรื่อง “ทหารเกณฑ์คนยาก: ไม่ใช่ชายไทยทุกคนที่อยากเป็นทหาร” ที่สะท้อนปัญหาการบังคับใช้กฎหมายเกณฑ์ทหารผ่านมุมมองของคนที่มีเพศกำเนิดเป็นชายไทย ขณะที่เรื่อง “ผ้าอนามัยของฉัน” ก็แสดงให้เห็นเพศสถานะของผู้หญิงที่ต้องแบกรับค่าใช้จ่าย (ผ้าอนามัย) เพราะมี “ประจำเดือน”

ส่วนสารคดี เรื่อง “สี่แยกไฟแดงมีเด็กนักเรียนชายนมเปรี้ยว” รายงานประเด็นที่นักเรียนหญิงซึ่งชายนมเปรี้ยวตามสี่แยกไฟแดงถูกคุกคามทางเพศ (Sexual Harassment) ส่วนเรื่อง “เพื่อไทย-ก้าวไกลหนุน ‘Sex Worker’ ถูกกฎหมาย” ก็นำเสนอประเด็นเพศวิถี (sexuality) ในฐานะอาชีพที่ควรได้รับการรับรองโดยกฎหมายเพื่อนำไปสู่มาตรฐานด้านสวัสดิการเท่าเทียมกับแรงงานในวิชาชีพอื่น ส่วนเรื่อง “กะเทยเล่นไม้” เสนอประสบการณ์การต่อรองทางเพศวิถีของกะเทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

การรายงานข่าวของเดอะลาวเด้อทั้ง 30 เรื่องมุ่งนำเสนอประเด็นความใกล้ชิดทั้ง 30 เรื่อง รองลงมา คือ ความใหม่สด 22 เรื่อง ความขัดแย้งและผลกระทบ 13 เรื่องเท่ากัน แต่ไม่ได้นำเสนอข่าวที่เป็นความผิดปกติหรือความแปลก (Unusualness or Oddity) และความลึกลับซับซ้อนหรือมีเงื่อนงำ (Suspense) ของเหตุการณ์ รายละเอียดดังตารางที่ 1

Table 1 คุณค่าของข่าว (ความน่าสนใจ) ผลงานของนักศึกษานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานีบนเว็บไซต์ ‘เดอะลาวเด้อ’ ระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2565 - ตุลาคม 2566

ประเด็นข่าว	คุณค่าของข่าว : ความน่าสนใจ (interesting)									
	ใกล้ตัว	ใหม่สด	เด่น	แปลก	ขัดแย้ง	ปลุชนวิสัย	เงื่อนงำ	กระทบ	ก้าวหน้า	เพศ
ศิลปวัฒนธรรม บันเทิงและกีฬา										
1. การเดินทางของ ‘ซอยจู้’: จากงานกินตองสู่เมียนมูนนิยม	/	/	/							

ประเด็นข่าว	คุณค่าของข่าว : ความน่าสนใจ (interesting)									
	ใกล้ตัว	ใหม่สด	เด่น	แปลก	ขัดแย้ง	ปลุขณวิสัย	เงื่อนงำ	กระเทบ	ก้ำวหน้า	เพศ
2. ยุคสมัยเปลี่ยน ทศนคติเปลี่ยน เด็กรุ่นใหม่ไม่อายุที่จะบอกว่า ‘พวกเขาฟังหมอลำ’	/	/	/						/	
3. สาวน้อยกลอยยาว ‘เจ๋อมักเลยเอ็ดเหอเข้าไปเล่น’	/									/
4. น้ำตา ‘คนทำ’ เทียน ในวันที่เสียงส่งไปไม่ถึงผู้จัดงาน	/				/					
5. พอแต่เปิดผ้าม่านกึ่ง ฟังเสียงหมอลำหน้าฝน	/									
6. หนั่งอีสาน-ไทบ้านลิไปทางใต้	/	/							/	
7. 64 ปี เดชอุดมเรียเตอร์ตำนานโรงหนังที่ยังคงอยู่	/					/				
8. ปลาร้าน้ำชี	/									
9. ปาร์ตี้หมาก	/									
10. ช่น! ศรีสะเกษ เมืองฟุตบอล?	/	/								
สังคม/การศึกษา										
1. สีแยกไฟแดงมีเด็กนักเรียน ขายนมเปรี้ยว	/	/								/
2. ขาวนาโมโรแมนติก เป็นแล้วไม่รวย แต่ไม่เล็ก	/	/								
3. คอนเทนต์ครีเอเตอร์ลูกอีสานกับการทำความเข้าใจอีสานใหม่	/	/								
4. เด็กและคนชราในสถานการณ์น้ำท่วม	/	/						/		
5. ไม่ใช่พระอิฐพระปูน	/	/						/		
6. ทำไมเด็กที่กำลังจะขึ้น ป.5 ถึงยังอ่านหนังสือไม่ออก?: วิเคราะห์เหตุแห่งความทุกข์ขั้นพื้นฐานในระบบการศึกษาของโรงเรียนชายขอบจากกรณีของ ‘เด็กขามดแดง’	/	/			/			/		

ประเด็นข่าว	คุณค่าของข่าว : ความน่าสนใจ (interesting)									
	ใกล้ตัว	ใหม่สด	เด่น	แปลก	ขัดแย้ง	ปลุขณวิสัย	เงื่อนงำ	กระเทบ	ก้าวหน้า	เพศ
การเมือง										
1. ทวงคืนผืนป่าอุทยานแห่งชาติผาแต้ม นโยบายรัฐเผด็จการที่ไม่เห็นหัวคนจน	/	/			/	/		/		
2. เพื่อไทย-ก้าวไกลหนุน ‘Sex Worker’ ถูกกฎหมาย ยกย่องคุณภาพชีวิตและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์	/	/			/			/		/
3. กว้า‘อำนาจ’จะถูกกระจาย	/	/			/			/		
4. ทหารเกณฑ์คนยาก: ไม่ใช่คนไทยทุกคนที่อยากเป็นทหาร	/	/			/			/		/
5. คุยเรื่องปลดล็อกสุราชุมชนจาก ‘เท่าพิภพ ลืมจิตรกร’ ถึง ‘ซอดแจ้ง’	/	/	/		/			/	/	
ประวัติศาสตร์										
1. ความทรงจำผู้มีบุญกับความทรงจำบ้านสะพือ ปฏิบัติการศิลปะหลังมรณกรรมของ ‘ถนอมชาภักดี’	/	/								
2. Concept ที่มาและStep ที่จะไปบนเส้นทางขณะประกอบสร้างของ ‘ห้องสมุดผีบุญ’	/	/	/							
3. คนอุบลใน 6 ตุลา: ชุมพร ทุมไมย ปฐมบทแห่ง 6 ตุลา	/		/			/				
เพศสภาพ										
1. One Night Stand กับกะเทยเล่นไม้	/	/			/					/
2. เมื่อกะเทยไปเกณฑ์ทหาร	/	/			/			/	/	/
3. ผ้าอนามัยของฉัน	/				/			/	/	/
สิ่งแวดล้อม										
1. เชื้อนไม่ได้แก้ปัญหาน้ำท่วม	/	/			/			/		

ประเด็นข่าว	คุณค่าของข่าว : ความน่าสนใจ (interesting)									
	ใกล้ตัว	ใหม่สด	เด่น	แปลก	ขัดแย้ง	ปลุขณวิสัย	เงื่อนไข	กระทบ	ก้าวหน้า	เพศ
2. ขยะกับชุมชนน้ำท่วม	/	/			/			/		
3. คนกับไฟ: คอยเรื่องไฟป่ากับ 'สมบัติ บุญงามอนงค์'	/	/	/		/			/		
รวม	30	22	6	-	13	3	-	13	5	7

สรุปและอภิปรายผล

คุณค่าของข่าว (newsworthiness) จากการรายงานข่าวของนักศึกษาศาสนาเทศาศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานีในโครงการ Journalism that builds bridges project ทั้ง 30 เรื่องนั้นมีลักษณะก้ำกึ่งระหว่างความสำคัญ (significance) และความน่าสนใจ (interesting) เพราะหลายเรื่องเป็นประเด็นสำคัญ แต่กลับไม่ส่งผลสะท้อนในเชิงนโยบาย ทั้งเรื่องการเกณฑ์ทหาร การกระจายอำนาจ การศึกษาขั้นพื้นฐาน และผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม แต่ด้วยขาดความน่าสนใจของข่าวและแรงดึงดูดจากแหล่งข่าวที่ไม่ค่อยมีคนที่มีความเด่นดัง หรือคนที่มีส่วนได้เสียต่อเรื่องนั้นในระดับนโยบายหรือมีอำนาจตัดสินใจในเรื่องนั้นๆ แหล่งข่าวส่วนใหญ่เป็นผู้มีส่วนได้เสียที่เป็นคนตัวเล็กตัวน้อย (subaltern) จึงทำให้เสียงหรือพลังจากข่าวไม่ส่งผลสะท้อนในเชิงนโยบาย

คุณค่าของข่าวผลงานของนักศึกษานิเทศศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ยังคงยึดหลักความสำคัญและน่าสนใจแบบผสมผสาน และพบว่าแตกต่างจากผลวิจัยเรื่อง 'คุณค่าข่าวในวารสารศาสตร์ดิจิทัลศตวรรษที่ 21' ของสุนันทา แยมัทพ์ (2021) ตรงที่ประเด็นข่าวใน thelouder.co นั้น ผู้สื่อข่าวที่เป็นนักศึกษาจะเป็นผู้กำหนดวาระข่าวสาร (agenda setter) เอง ไม่ได้มีเงื่อนไข 'เนื้อหาแบบผู้ใช้สร้างขึ้น' (User-generated content- UGC) หรือการเกิดวารสารศาสตร์แบบมีส่วนร่วม (Participatory journalism) เป็นหลัก

ผลการวิจัยพบความแตกต่างบางประการจากงานวิจัย เรื่อง 'คุณค่าข่าวที่มีผลต่อการคัดเลือกประเด็นข่าวจากสื่อสังคมออนไลน์' ของกุลธิดา สายพรหม (2020) ที่พบว่า ในทัศนะของสื่อมวลชน ได้แก่ 1) ความสนใจ 2) ความใกล้ชิด 3) ผลกระทบ 4) ความขัดแย้ง และ 5) ความแปลก ตรงที่ thelouder.co ไม่มีความแปลก (oddity) ในคุณค่าของข่าว แต่

สอดคล้องกับผลการศึกษาของกุลธิดาที่ว่า “ทัศนะของนักวิชาการเห็นว่า ควรเน้นด้านผลกระทบของข้อมูลที่น่าเสนอ และประโยชน์ต่อส่วนรวมและบุคคลเป็นสำคัญ”

จากผลงานของนักศึกษาหลักสูตรนิเทศศาสตร์ มอบ ทั้ง 30 เรื่องที่มีทั้งประเด็น 1) ศิลปวัฒนธรรม บันเทิงและกีฬา 2) สังคมและการศึกษา 3) การเมือง 4) ประวัติศาสตร์ 5) สิ่งแวดล้อม และ 6) เพศสภาพทางวัฒนธรรมนั้นมีคุณค่าของข่าว ทั้งความสำคัญและความน่าสนใจ โดยมีติของความสำคัญ (significance) นั้นมีทั้งประเด็นที่เกี่ยวข้องกับโครงการของรัฐ นโยบายของรัฐที่มีผลกระทบทั้งต่อปัจเจกบุคคล ชุมชนและสังคมในวงกว้าง ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่านักศึกษานำเสนอผลงานส่วนใหญ่ด้วยมุมมองด้านผลกระทบทั้งทางวัฒนธรรม สังคม สิ่งแวดล้อมหรือแม้แต่ประเด็นเพศสภาพ โดยทุกเรื่องอิงอยู่กับนโยบายทางการเมืองที่จะมีส่วนกำหนดทางเลือกหรือทางออกจากผลกระทบดังกล่าว

ส่วนคุณค่าของข่าวในมิติความน่าสนใจ (interesting) ผลการวิจัยพบว่า ผลงานทั้ง 30 เรื่องที่น่าเสนอในเว็บไซต์ thelouder.co ทั้ง 30 เรื่องคุณค่าความใกล้ชิด (proximity) ทั้งในเชิงกายภาพและความรู้สึกใกล้ชิด รองลงมาคือความใหม่สด (immediacy) ของประเด็นหรือมุมมองต่อเรื่องที่น่าเสนอจำนวน 22 เรื่อง แต่ไม่ใช่ความใหม่สดของเหตุการณ์ ตามมาด้วยเรื่องที่มีความขัดแย้ง (conflict) และความกระทบกระเทือน (consequence) อย่างละ 13 เรื่อง รวมทั้งมีประเด็นเรื่องเพศ จำนวน 7 เรื่อง โดยทั้งในมิติทางเพศสถานะ (gender) เพศวิถี (sexuality) เรื่องที่มีความเด่น (prominence) จำนวน 6 เรื่อง และเรื่องที่มีความก้าวหน้า (progress) จำนวน 5 เรื่อง

ผลงานทั้ง 30 เรื่องของนักศึกษาหลักสูตรนิเทศศาสตร์ มอบ. ไม่ได้นำเสนอคุณค่าความน่าสนใจในมิติเร้าอารมณ์หรือความสะเทือนใจ อันเป็นปฏุนิยม (human interest) และไม่เสนอความแปลก และความมีเงื่อนไขหรือความลึกลับซับซ้อนของเหตุการณ์แต่อย่างใด การเขียนข่าวของนักศึกษาสาขานิเทศศาสตร์บนเว็บไซต์เดอะลาเดอร์สะท้อนความก้ำกึ่งระหว่างคุณค่าของข่าวที่มีความสำคัญและความน่าสนใจ อย่างไรก็ตาม ข่าวบางข่าวก็ไม่ได้สะท้อนความความสมดุลระหว่างความสำคัญและน่าสนใจเสมอไป อีกทั้งบทความนี้ได้นำเสนอให้เห็นภาพรวมของคุณค่าของข่าวจากผลงานของนักศึกษาทั้ง 30 เรื่อง โดยสะท้อนให้เห็นการมองคุณค่าของข่าวในด้านความสำคัญทั้งการพยายามสอดแทรกประเด็นคำถามเรื่องผลกระทบทั้งเชิงนโยบาย มิติทางการเมือง ทางกฎหมายหรือมิติทางสังคมในประเด็นทางศิลปวัฒนธรรม ขณะที่ประเด็นข่าวการเมืองและข่าวสิ่งแวดล้อมนั้นก็พบว่า

การนำเสนอข่าวของนักศึกษานิเทศศาสตร์ ม.อุบลฯ มีคุณค่าของข่าวอย่างเข้มข้นทั้งเรื่องความขัดแย้ง ผลกระทบ รวมทั้งความสดใหม่ในด้านมุมมองต่อประเด็นข่าวอย่างมีนัยสำคัญ

References

- Boonsiripunth, M. (1994). **Introduction to Journalism**. 4th ed. [in Thai]. Bangkok: Prakaipruk Publishing Ltd.
- Sayprom, K. (2020). The Effect of News Value on Issue Selection in Social Media. [in Thai]. **Academic Journal of Humanities and Social Sciences Burapha University**, 28 (2), 29 – 54.
- The Louder. (2023a). **64 years, Det Udom Theater, The legend of the Cinema that Still Exists**. [in Thai]. <https://thelouder.co/2023/02/28/64-year-det-udom-theater/>.
- The Louder. (2023b). **At the Intersection, There are Students selling Sour Milk**. [in Thai]. <https://thelouder.co/2023/02/19/sales-students-in-traffic-lights/>.
- The Louder. (2023c). **Betels-theelderly Party**. [in Thai]. <https://thelouder.co/2023/03/06/betels-theelderly/>.
- The Louder. (2023d). **Children and the Elderly in Flood Situations**. [in Thai]. <https://thelouder.co/2023/03/07/ubon-flood2022/>.
- The Louder. (2023e). **Concept that comes from and the Steps that will be taken on the Path while Assembling Things. “Phi Boon Library”**. [in Thai]. <https://thelouder.co/2023/08/28/library-of-sapue/>.
- The Louder. (2023f). **Fermented Fish of the Chi River**. [in Thai]. <https://thelouder.co/2023/03/18/fermentedfish-chiriver/>.
- The Louder. (2023g). **Garbage Piles and Flooding Communities**. [in Thai]. <https://thelouder.co/2023/03/18/village-garbage-flood/>.
- The Louder. (2023h). **I’m not a Cement Buddha**. [in Thai]. <https://thelouder.co/2023/03/31/temple-floodubon22/>.

- The Louder. (2023i). **Intense! Sisaket, the Football City?**. [in Thai].
<https://thelouder.co/2023/04/26/sisaket-fc/>.
- The Louder. (2023j). **Isaan Content Creators with Understanding of Isaan**.
[in Thai]. <https://thelouder.co/2023/05/23/content-creator-esan/>.
- The Louder. (2023k). **Isaan Movie - Thai Ban, Which Way is it going?**. [in
Thai]. <https://thelouder.co/2023/04/02/in-your-life/>.
- The Louder. (2023l). **Man and Fire: Talk about Wildfires with Sombat
Bunngamonong**. [in Thai].
<https://thelouder.co/2023/05/12/wildfire/>.
- The Louder. (2023m). **Memories of Phu Mee Boon and Memories of Ban
Sapue Art Performance after the Death of Thanom Chapakdee**.
[in Thai]. <https://thelouder.co/2023/06/27/122-year-memory-of-sapue/>.
- The Louder. (2023n). **My Sanitary-pad**. [in Thai].
<https://thelouder.co/2023/03/06/sanitary-pad/>.
- The Louder. (2023o). **One Night Stand with a Ladyboy**. [in Thai].
<https://thelouder.co/2023/05/02/one-night-stand-lgbtq/>.
- The Louder. (2023p). **Open the Scene, Listen to the Sound of Mor Lam in
the Rainy Season**. [in Thai].
<https://thelouder.co/2023/09/08/morlum-in-the-rain/>.
- The Louder. (2023q). **Pakmoon Dam cannot solve the Flooding Problems**.
[in Thai]. <https://thelouder.co/2023/02/19/pakmoondamisuseless/>.
- The Louder. (2023r). **Peasants are not Romantic. If you are, You won't be
Rich, But you won't Quit**. [in Thai].
<https://thelouder.co/2023/02/22/farmer-unromantic/>.
- The Louder. (2023s). **Pheu Thai Party and Moving Forward Party Support
'Sex Worker' Legalization, Improving the Quality of Life and
Human Dignity**. [in Thai]. <https://thelouder.co/2023/06/03/sex-worker/>.

The Louder. (2023t). **Poor Soldier: Not all Thai Men want to be a Soldier.** [in Thai]. <https://thelouder.co/2023/09/05/conscription/>.

The Louder. (2023u). **Reclaiming the Forest in Pha Taem National Park, Totalitarian State Policy that Ignores the Poor.** [in Thai]. <https://thelouder.co/2023/04/26/reclaim-the-forest/>.

The Louder. (2023v). **Soi Ju's Journey: from Nuptials Party to Popular menu.** [in Thai]. <https://thelouder.co/2023/04/26/journey-of-soi-ju/>.

The Louder. (2023w). **Talk About Unlocking Community Liquor from 'Tao Phiphob Lim Chitrakorn' to 'Sod Chaeng'.** [in Thai]. <https://thelouder.co/2023/07/18/alcohol/>.

The Louder. (2023x). **Tears of 'the Candle Makers' on the Day, the Voice did not reach the Organizers.** [in Thai]. <https://thelouder.co/2023/08/29/uboncandlefestival-2023/>.

The Louder. (2023y). **The Little Girl Who plays the Klong Yaa 'Loves It, So She has to play It'.** [in Thai]. <https://thelouder.co/2023/08/21/little-girl-isaan-drum/>.

The Louder. (2023z). **Times Change, Attitude Change, The New Generation is not ashamed to say that 'They listen to Mor Lam.** [in Thai]. <https://thelouder.co/2023/04/24/culture-in-your-life/>.

The Louder. (2023aa). **Ubon People on 6 October: Chumphon Thummai, the Beginning of 6 October 1976.** [in Thai]. <https://thelouder.co/2023/09/23/ubonoctober6/>.

The Louder. (2023bb). **Until 'the Power' is Decentralized.** [in Thai]. <https://thelouder.co/2023/07/29/decentralize/>.

The Louder. (2023cc). **When Transwomen go to Military Conscription.** [in Thai]. <https://thelouder.co/2023/03/05/transwomen-conscription/>.

- The Louder. (2023dd). **Why are Children set to enter Grade 5 Still Unable to Read?: Analyzing the Causes of Basic Suffering in the Education System of Marginalized Schools using the Case of 'Moddaeng'**. [In Thai]. <https://thelouder.co/2023/05/22/education/>.
- Yamthap, S. (2021). News Values in the 21st Century Digital Journalism. [in Thai]. **Journal of Mass Communication Chiang Mai University**, 9(2), 1-27.